

prezentacja tylko do użytku własnego -
niektóre z fragmentów tekstów
analitycznych mają tłumaczenie prywatne!

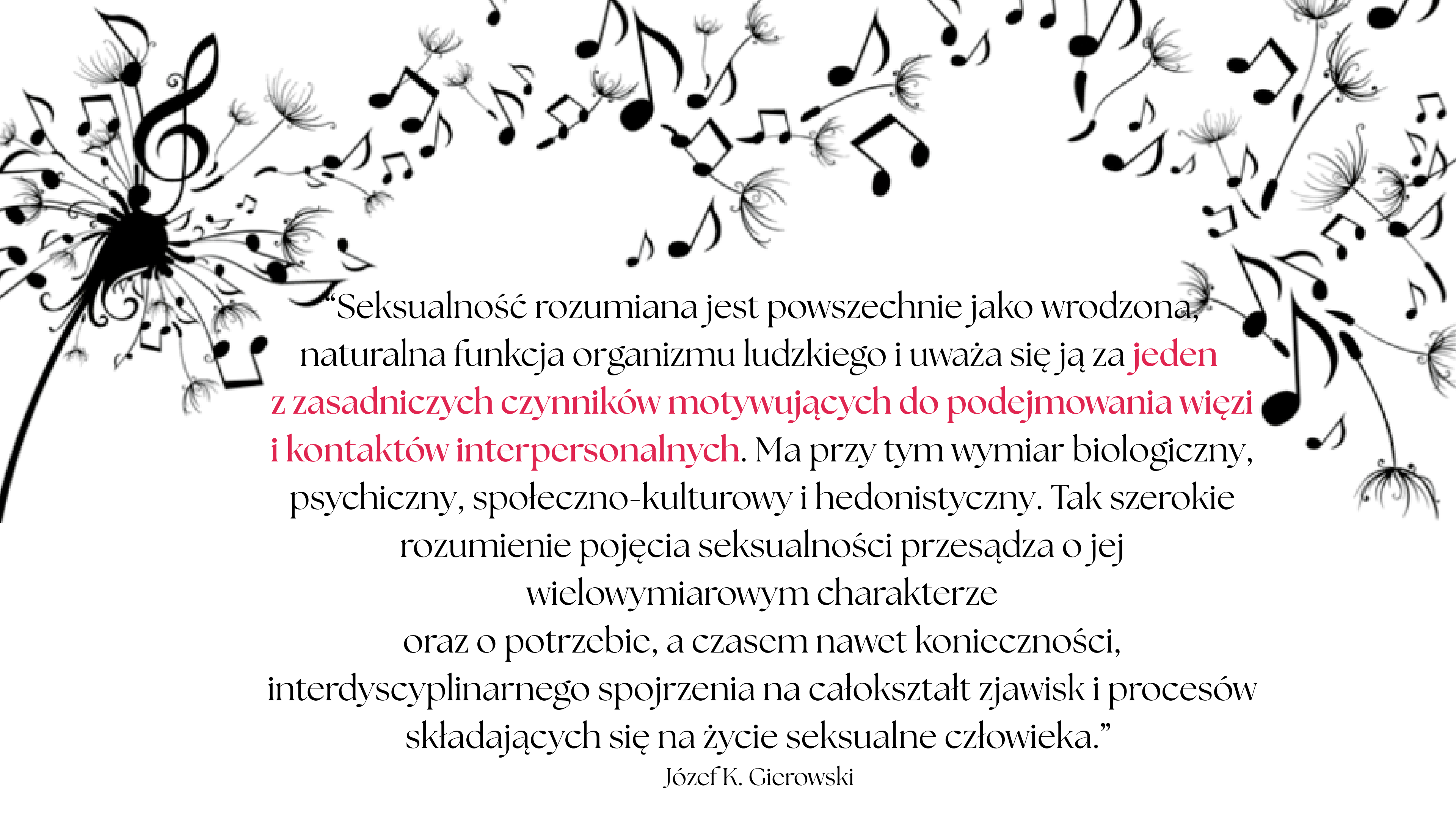
Seksualność a seks

Magdalena Poprawa
magdalena_poprawa@wp.pl

Psyche, piękna królewna, wzbudziła zazdrość Afrodyty, która wysłała swojego syna, Erosa, by rozkochał ją w potworze. Bóg miłości sam jednak uległ jej urokowi i potajemnie poślubił dziewczynę, zabraniając jej jednak spoglądania na swoje oblicze. Gdy Psyche uległa namowom siostr i nocą oświeciła męża lampą oliwną, kropla gorącego oleju go przebudziła, a zdradzony Eros uciekł. Aby go odzyskać, Psyche musiała wykonać szereg morderczych zadań zleconych przez Afrodytę, w tym zejść do świata podziemnego. Ostatecznie Zeus obdarzył ją nieśmiertelnością, a jej związek z Erosem stał się symbolem zjednoczenia duszy z miłością.

“Seksualność rozumiana jest powszechnie jako wrodzona, naturalna funkcja organizmu ludzkiego i uważa się ją za **jeden z zasadniczych czynników motywujących do podejmowania więzi i kontaktów interpersonalnych**. Ma przy tym wymiar biologiczny, psychiczny, społeczno-kulturowy i hedonistyczny. Tak szerokie rozumienie pojęcia seksualności przesądza o jej wielowymiarowym charakterze oraz o potrzebie, a czasem nawet konieczności, interdyscyplinarnego spojrzenia na całokształt zjawisk i procesów składających się na życie seksualne człowieka.”

Józef K. Gierowski

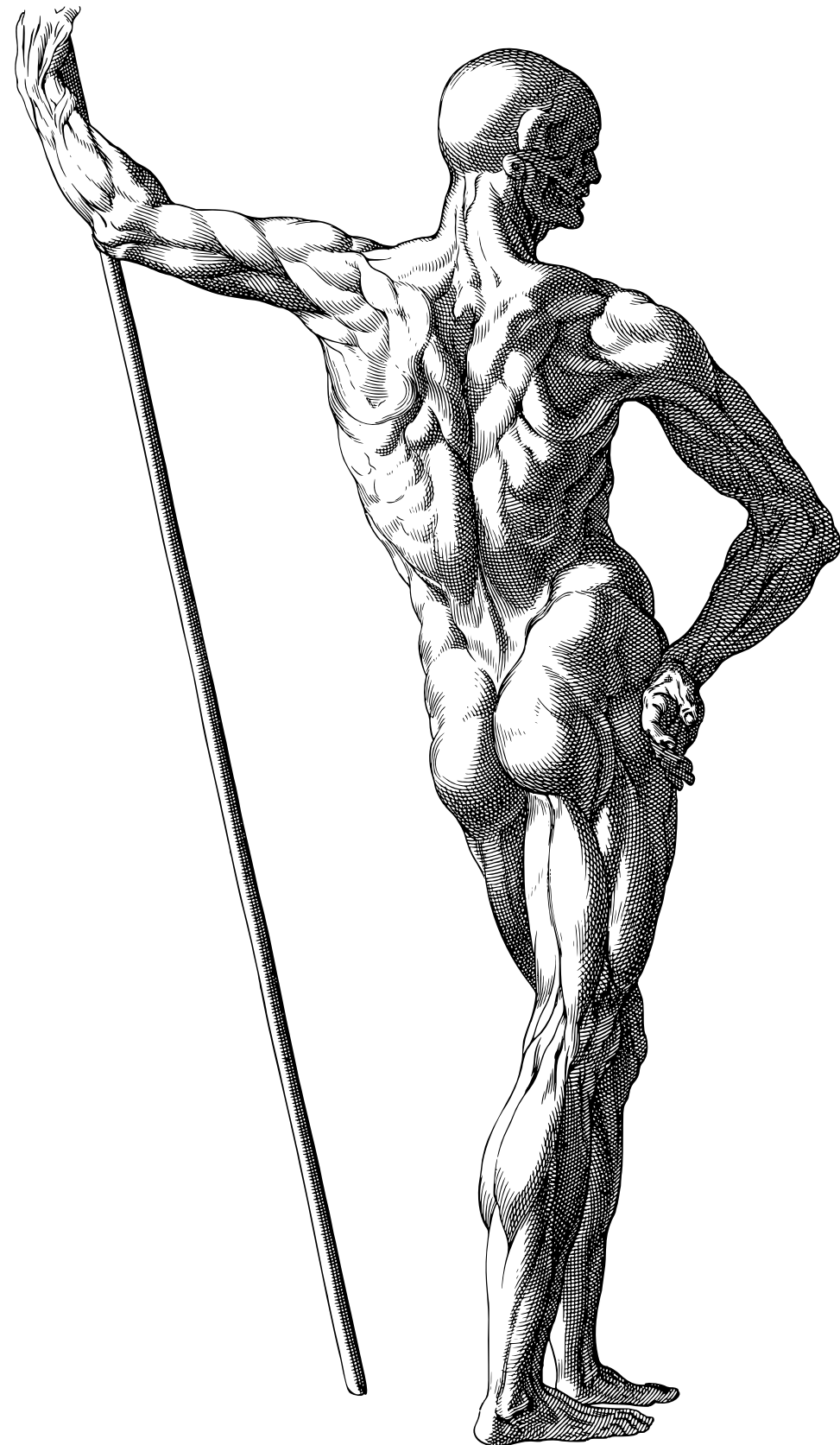
upłciowione ciało

Rodzenie się w „upłciowionym ciele” oznacza, że jako istoty ludzkie przychodzimy na świat z fizycznymi cechami biologicznymi, które są natychmiast interpretowane, kategoryzowane i umieszczane w społecznym systemie płci.

- Biologiczny punkt wyjścia: Ciało rodzi się z określonymi cechami płciowymi (chromosomy, genitalia), które w danej kulturze są uznawane za "męskie" lub "żeńskie".
- Społeczna interpretacja: To nie tylko biologia, ale interpretacja tej biologii przez otoczenie. „Rodzenie się w upłciowionym ciele” oznacza, że ciało staje się celem dla norm społecznych, oczekiwań i ról (gender) od momentu narodzin, a nawet wcześniej.
- Ciało jako "kolejny dowód": biologia ciała (np. genitala) jest używana jako dowód na to, że dana osoba "powinna" zachowywać się w określony sposób, co tworzy "upłciowione" doświadczenie istnienia.

seksualność a psyche

Self somatyczne:

“Pierwotne self jest zakorzenione w doznaniach somatycznych, których charakter w dużej mierze zależy od jakości wczesnych więzi. Doznania te kształtują self w pierwszych miesiącach i latach życia, często powodując trwałe konsekwencje. Cieleśne doznania zakotwiczą, rozwijają i wzbogacają self przez całe nasze życie.”

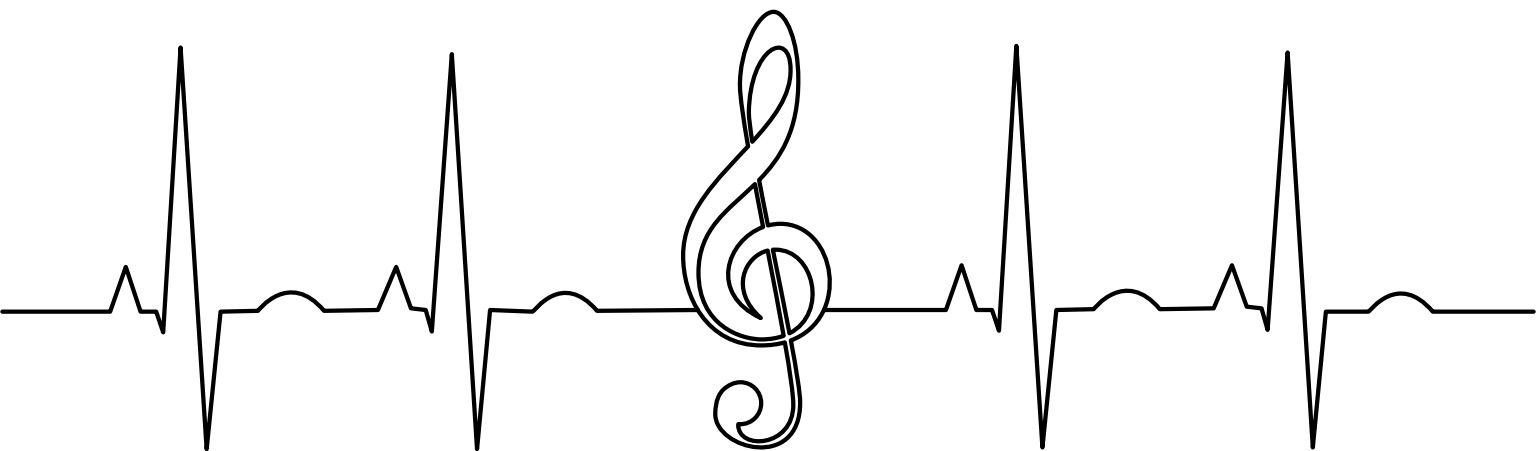
D. J. Wallin, *Przywiązanie w psychoterapii*

J. Laplanche uważa, że dziecko nie rodzi się seksualne. Seksualność pochodzi od drugiego człowieka.

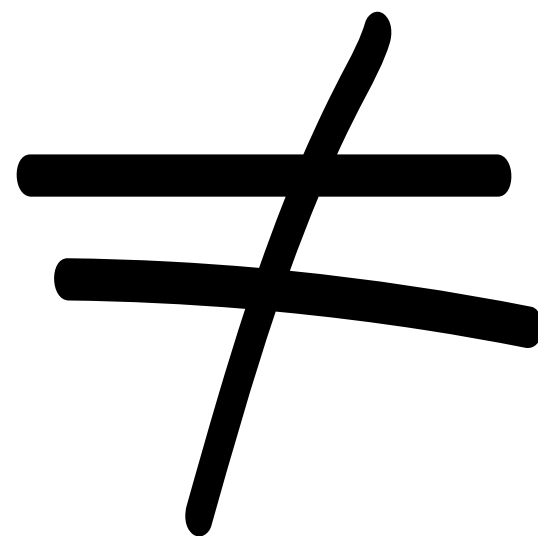
“ (...) sytuacja małego dziecka, które przychodzi na świat w stanie bezradności, w stanie, który w normalnych warunkach jest wynagradzany przez matkę lub kogoś, kto ją zastępuje.

Samozachowawczość jest zatem czymś, czego dostarcza dbające otoczenie, w którym działają dobrze już opisane funkcje przywiązania, jak również funkcje przyczyniające się do integracji dziecka ze środowiskiem. Innymi słowy, jeśli sytuacja nie jest katastroficzna, potrzeby samozachowawcze nie są kwestią, którą zajmują się niemowlęta. Przekazy współwystępujące z pilnymi potrzebami adaptacyjnymi są łatwo “rozumiane” i integrowane bez większych problemów w kontekst optymalnego wzajemnego dostrojenia się dziecka i dorosłego. **Jednak to, czego nie udaje się zrozumieć i harmonijnie zintegrować w strukturze relacji, to nadmiar, wykroczenie, "szum" komunikacyjny wynikający z fundamentalnej asymetrii w działaniu pomiędzy dwoma partnerami, którzy w czymś innym mogą być do siebie dostrojeni. Taka asymetria ma coś wspólnego z seksualnością, której niemowlę nie umie przetłumaczyć, nie zna do niej kodu i nie może się do niej zaadaptować.”**

J. Laplanche

seksualność dziecka

seksualność dorosłego

Rozwój seksualny człowieka to proces integrowania różnych poziomów płciowości z osobowym „Ja”

Rozwój ten zaczyna się już w życiu płodowym i przebiega przez kolejne etapy, od dzieciństwa (okresy pregenitalny, oralny, analny) po dojrzałość.

Kluczowe etapy i aspekty rozwoju psychoseksualnego:

- Początki w życiu płodowym i dzieciństwie: Rozwój seksualny rozpoczyna się już przed urodzeniem.
- Dzieciństwo (0-11 lat) obejmuje okres pregenitalny, w tym stadium oralne (do 1,5 roku) i analne (1,5 - 3 lata).
- Identyfikacja płciowa: Około 3. roku życia następuje pełna identyfikacja płciowa.
- Dojrzewanie (11/12 - 18 lat): Faza ta obejmuje okres genitalny (13-15 lat), w którym kształtuje się tożsamość seksualna.
- Dojrzałość: Rozwój osiąga optimum, gdy poziomy biologiczne, psychologiczne i społeczne zostają zintegrowane.

W fazie początkowej, w dzieciństwie, przyjemność natury seksualnej zostaje “odkryta” przy okazji spełniania potrzeb wynikających z fizjologii. Karmienie - oprócz zaspakajania głodu - przynosi przyjemność z drażnienia ust. Wydalanie wzbudza przyjemność związaną z drażnieniem śluzówki, z kolei doznania związane z oddawaniem moczu sprawiają przyjemność doznawaną w okolicach penisa i lechtaczki. Freud sugerował, że przyjemność seksualna między 2. a 5. r.ż. polega na drażnieniu tych sfer erogennych i ma charakter autoerotyczny. Źródłem przyjemności i jej obiektem jest własne ciało. Dopiero w okresie dojrzewania, po kilkuletnim uśpieniu doznań seksualnych, pod wpływem czynników hormonalnych popędy cząstkowe do tej pory znajdujące swoje zaspokojenie w różnych sferach ciała jednoczą się w jeden, podporządkowany rozrodczości, skupiony wokół genitaliów popęd seksualny poszukujący dopełniającego obiektu. W świetle tego opisu okres dojrzewania jest więc punktem zwrotnym w życiu człowieka, gdyż natura formowanego w tym czasie życia seksualnego, czyni go istotą społeczną. Zainteresowania seksualne, miłość odrywają się od własnego ciała i własnego ego oraz przenoszą się na drugiego człowieka.

Seksualność i problemy seksualne; red. nauk. L. Cierpiałkowska

Zachowania seksualne należeć będą do obszaru normy seksuologicznej,
jeżeli spełniają wszystkie z wymienionych kryteriów:

1. umożliwiają realizację zadań rozwojowych przewidzianych dla danego okresu;
2. mieszczą się w repertuarze zachowań seksualnych charakterystycznych dla danego wieku;
3. dokonują się między osobami będącymi w zbliżonym wieku;
4. oparte są na zasadzie dobrowolności;
5. prowadzą do realizacji celów seksualnych;
6. nie naruszają zdrowia;
7. uwzględniają kontekst kulturowy i społeczny.

Dojrzałość seksualna – różne kryteria

Biologiczne ujęcie dojrzałości seksualnej za warunek konieczny do realizacji zachowań seksualnych (najpierw autoerotycznych a później diadytycznych) uznaje posiadanie przez jednostkę sprawnych anatomicznie i czynnościowo narządów płciowych. Dojrzałość seksualna w aspekcie biologicznym objawia się między innymi przez:

1. jednolity układ kryteriów płci, powstały w toku anatomicznego różnicowania płciowego (w życiu prenatalnym);
2. I-, II-, III-rzędowe cechy płciowe, ukształtowane wskutek osiągnięcia dojrzałości płciowej (na koniec okresu dojrzewania);
3. osiągnięcie równowagi hormonalnej;
4. zdolność do sformułowania odpowiedzi seksualnej – wystąpienia zmian narządowych i pozanarządowych w poszczególnych etapach cyklu reakcji seksualnej.

Dojrzałość seksualna - różne kryteria

Psychologiczne ujęcie dojrzałości - klasyczna psychoanaliza utożsamia dojrzałość psychoseksualną z prymatem genitalności nad formami pozagenitalnymi w życiu seksualnym i zdolnością do osiągania orgazmów w trakcie współżycia. Według Kernberga wyznacznikiem dojrzałości jest zintegrowanie elementów czułości (miłości, troski, uczuciowości) i agresji (podniecenia, pożądania) w obrazie własnej osoby oraz przeżywaniu własnej seksualności, a także zdolność do ich realizacji w związku z tą samą osobą.

dojrzałość seksualna = czułość i namiętność

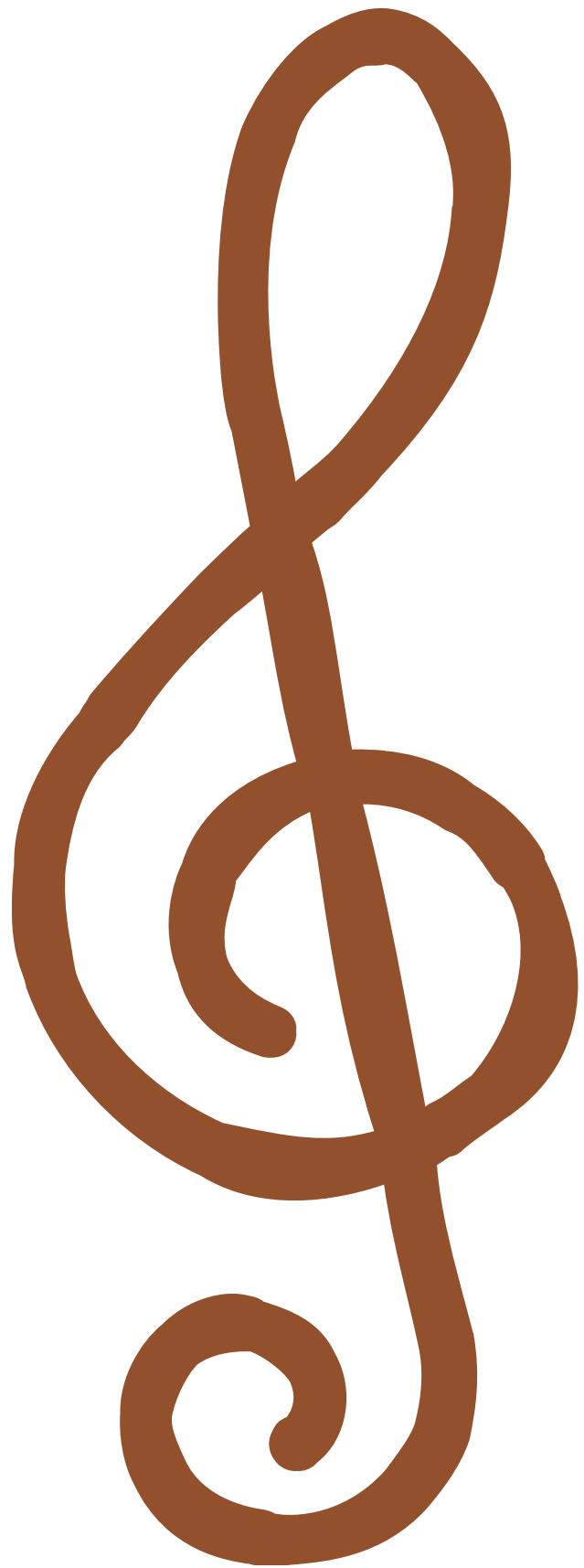

Oznacza to możliwość postrzegania i kochania partnera odrębnego, całej osoby, z jej własnymi potrzebami i światem wewnętrznym, a nie jedynie jako obiektu służącego do gratyfikacji własnych pragnień.

Dojrzałość seksualna - różne kryteria

Spoleczne ujęcie dojrzałości psychoseksualnej kładzie nacisk na zdolność człowieka do uzyskiwania zaspokojenia seksualnego w procesie socjalizacji czyli poprzez dostosowanie się do wartości i norm społecznych.

istotne przy moralności!!!

seksualność jest pewną zdolnością do wchodzenia w relację,
a seks (działania seksualne) jest komunikatem, w jaki sposób to
robię...

MP

“W myśleniu psychodynamicznym aktywność seksualna jest postrzegana jako znacznie więcej niż tylko fizjologiczny akt służący zaspokojeniu popędu. Stanowi ona głęboką i złożoną formę komunikacji, w której partnerzy, często nieświadomie, wyrażają swoje potrzeby, lęki, pragnienia i emocje. Każdą interakcję seksualną można rozumieć z perspektywy dialogu między uczestniczącymi w niej osobami. Wzajemne reagowanie na swoje zachowania stanowi wielowymiarową komunikację. Jednocześnie odbywa się wzajemne wzbudzanie pożądania i doświadczanie seksu, ale też przebieg kontaktu seksualnego niesie informacje dotyczące emocjonalnego nastawienia partnerów do siebie czy pozwalają na ujawnienie potrzeb związanych z bliskością.”

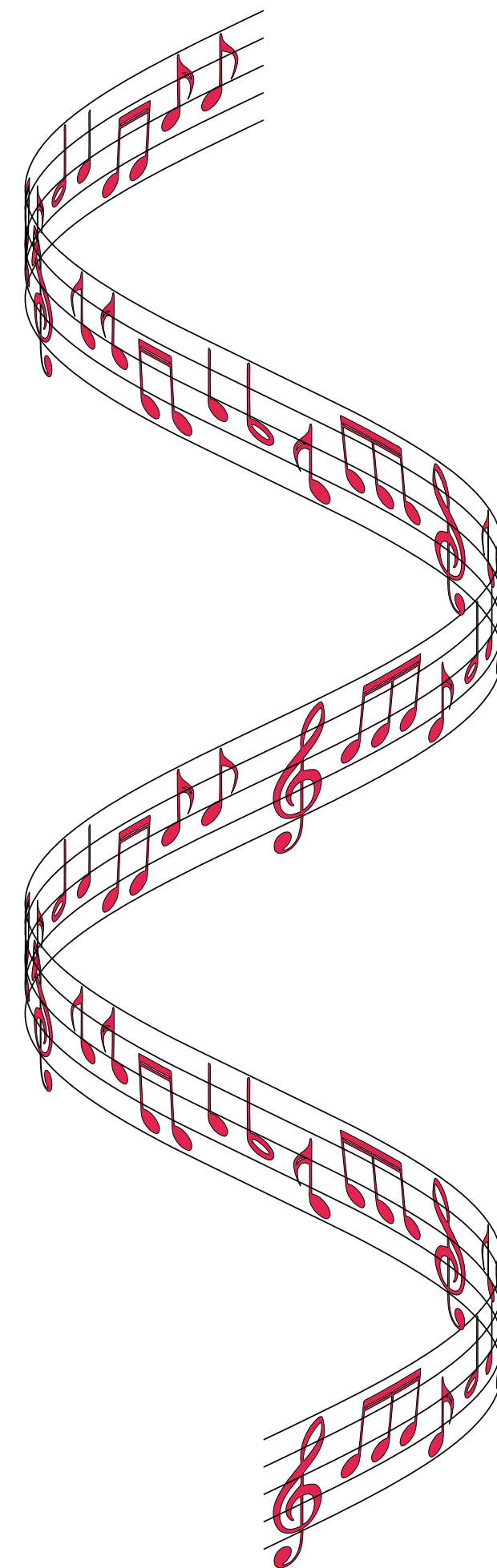
Seksuologia, t.2, str. 1152

regresja w służbie miłości

“Dojrzała seksualność zawiera wiele elementów, które z perspektywy zewnętrznego obserwatora mogłyby być oceniane jako przejawy niedojrzałości. Zdolność do czasowej, kontrolowanej regresji wydaje się jednak niezwykle ważną kompetencją psychiczną osób będących w relacji seksualnej. W klasycznym ujęciu psychodynamicznym zjawisko to określane jest terminem "regresja w służbie ego", który oznacza umiejętność chwilowego porzucenia sztywnych, dorosłych mechanizmów obronnych na rzecz bardziej pierwotnych, swobodnych i autentycznych form przeżywania.”

Seksuologia, str. 1153

“Zdrowy seks dorosłych nie jest zatem wyłącznie aktem genitalnym, ale bogatym doświadczeniem, w którym w sposób symboliczny i jednocześnie konkretny mogą być realizowane nawet bardzo wczesne rozwojowe potrzeby. Elementy oralne manifestują się nie tylko w pocałunkach, lecz także w potrzebie przyjmowania lub wchłaniania partnera w sensie emocjonalnym. Wątki analne mogą znaleźć wyraz w zabawach związanych z kontrolą, dominacją i uległością, inicjatywą i poddawaniem się jej. Z kolei komponenty falliczne odzwierciedlają się w dumie, wzajemnym podziwie i przyjemności płynącej z kontaktu z ciałem partnera. Kluczowe jest jednak, że te wczesne formy przyjemności nie wiążą się z fiksacją, lecz są elastycznie włączane w relacje z całym kochanym obiektem, wzbogacając repertuar intymnych interakcji.”

Seksuologia, str. 1154

Dojrzałość seksualna realizuje się poprzez najbardziej przyziemne aspekty behawioralne, na przykład:

1. zdolność do zapewnienia partnerowi i sobie odpowiednich warunków do intymnego zbliżenia;
2. przyjęcie odpowiedzialności za poziom zmęczenia, zdrowie, higienę z uwzględnieniem aktualnej sytuacji i samopoczucia partnera;
3. wybór partnera – uwzględnienie atrakcyjności fizycznej, ale i dostrojenie w wymiarze uczuciowym i intelektualnym;
4. umiejętność otwartej komunikacji na temat swoich pragnień emocjonalnych i seksualnych;
5. zainteresowanie potrzebami czy fantazjami seksualnymi drugiej strony;
6. elastyczną zdolnością do bycia zarówno w bliskości jak i w separacji – bez lęku przed porzuceniem czy pochłonięciem;
7. umiejętność akceptacji odmowy ze strony partnera - bez interpretowania jako wyraz odrzucenia czy ataku;
8. oddzielanie napięcia emocjonalnego z dnia codziennego od decyzji dotyczących kontaktu seksualnego, żeby nie używać seksu jako narzędzia do regulacji konfliktów.

integracja seksualności

KKK 2337 Czystość oznacza osiągniętą integrację płciowości w osobie, a w konsekwencji wewnętrzną jedność człowieka w jego bycie cielesnym i duchowym. Płciowość, w której wyraża się przynależność człowieka do świata cielesnego i biologicznego, staje się osobowa i prawdziwie ludzka, gdy zostaje włączona w relację osoby do osoby, we wzajemny dar mężczyzny i kobiety, który jest całkowity i nieograniczony w czasie. Cnota czystości obejmuje zatem integralność osoby i integralność daru.

KKK 2338 Osoba żyjąca w czystości zachowuje integralność obecnych w niej sił życia i miłości. Integralność ta zapewnia jedność osoby i sprzeciwia się wszelkiemu raniącemu ją postępowaniu. Nie toleruje ani podwójnego życia, ani podwójnej mowy (Por. Mt 5, 37)..

na kolejnym spotkaniu:

“Wielu ludzi nie podziela jednak tego pragnienia/nadziei/marzenia. Używając swych ciał dla osiągnięcia szybkiego zaspokojenia potrzeb seksualnych w sposób intensywny i impulsywny, bez zwracania uwagi na aspekty miłosne. Pomimo wykorzystywania narządów rozrodczych do tych działań [człowiek] perwersyjny nie czerpie korzyści z odwoływania się do pozytywnych mentalnych reprezentacji swych narządów rozrodczych: po prostu nie ma on dostępu do tego wymiaru przeżyć.”

E. V. Welldon

na kolejnym spotkaniu:

“W tej [psychodynamicznej] poszerzonej perspektywie objaw seksualny (np. utrata pożądania, kompulsywna masturbacja) jest traktowany jako komunikat niosący znaczenie. Może on być nieświadomą formą ochrony przed lękiem, sposobem na regulację poczucia wartości, odtworzeniem relacji z wczesnego dzieciństwa lub symbolicznym wyrazem stłumionej złości czy żalu. Rolą terapeuty nie jest więc potępienie czy szybkie wyeliminowanie objawu, ale stworzenie bezpiecznej przestrzeni, w której pacjent, poprzez wgląd i analizę relacji przeniesieniowej, może stopniowo odkryć i zrozumieć te ukryte znaczenia. To właśnie proces nadawania sensu i integrowania odszczepionych aspektów doświadczenia, a nie sama walka z symptomem, prowadzi do trwałej zmiany i pozwala na rozwój bardziej dojrzałych i satysfakcjonujących form ekspresji seksualnej.”

Seksuologia, str. 1149

Dziękuję

